

Nicolas Groszpiere

Lapis Mundi

29 września – 19 listopada 2022

Gunia
Nowik
Gallery

Warsaw
Gallery
Weekend

We wrześniu 1944 roku willa Bohdana Pniewskiego znalazła się w ogniu zacieklých walk między niemieckimi żołnierzami a polskimi powstańcami. Południowa elewacja runęła, odsłaniając jadalnię, bibliotekę oraz sypialnię państwa domu, dotąd skryte nie ukryte przed wzrokiem postronnych. Pniewski nie wierzył we włączającą moc architektury. Nieważne, czy projektował willę, ministerstwo, czy operę, przechodnie mieli oglądać enigmatyczne, nieprzystępne, często chropowate fasady, a korzystający z wnętrza wybrańcy – cieszyć się komfortem, wykwinutymi materiałami, fantazyjnymi detalami. Jego dom też wygląda jak forteca: masywne, przebite kilkoma kwadratowymi oknami i układane kamieniem ściany, wąskie schodki prowadzące do wejścia i drzwi o skali budki telefonicznej. Budynek przypomina agat – z wierzchu szorstka skorupa, zwana geodą, a w środku zachwycający minerał. Historia zostawiała tutaj kolejne osady, więc genealogia budynku ujawnia się jako geologia, a każda warstwa jest osobna, lecz nierozzerwalnie związana z sąsiednią.

Najstarsza warstwa to relikty XVIII-wiecznego pawilonu łoża masońskiej – mury przyziemia i portyk od strony ogrodu. W latach 30. XX wieku Pniewski dobudował bryłę willi z wnętrzami pełnymi zabawnych detali. Pień drzewa udaje słup (pień – bo Pniewski, kapewu?), kąpielnica służy do chłodzenia wódki, a sufit biblioteki zdobią malowane ludowe misy. Wkrótce na marmurowych schodach pojawiła się warstwa wojennej martyrologii – widoczna do dziś rozległa plama powstańczej krwi. Po wojnie wnętrze zmieniało się, lecz wszystkie korekty są niedostrzegalne, zrosnięte z warstwą przedwojenną, bo projektował je sam Pniewski. Jego pracownicy/uczniowie podpisali się natomiast pod zmianami wprowadzonymi po jego śmierci, podczas adaptacji willi na Muzeum Ziemi. Samo muzeum wprowadziło do wnętrza swoje eksponaty. Pasują one do architektury Pniewskiego, który lubił i umiał stosować kamień w ogromnej różnorodności. Aby analizować wszystkie te warstwy, nie trzeba na szczęście rozłupywać elewacji. Wystarczy nacisnąć klamkę i wejść do muzeum.

Lapis Mundi Nicolasa Groszpiere'a to najnowsza, tymczasowa warstwa geogenealogii willi, która koresponduje zarówno z kamieniarskim fetyszem architekta, jak i kolekcją Muzeum Ziemi. Artysta wykorzystał nawet oryginalne gabloty muzealne projektu Stanisława Zamecznika. Groszpiere nie od dziś rozmontowuje i przemontowuje rzeczywistość, sprowadzając ją do przestrzen-

nego diagramu, wyrafinowanej analitycznej konstrukcji czy wielce prawdopodobnej fikcji. W swoich nowych pracach, takich jak zachwycająca instalacja z fotografii plastrów agatu rozkrojonego niczym mięso na carpaccio, powiększa niewielkie, pojedyncze okazy, które dzięki temu stają się bardziej monumentalne, być może piękniejsze niż w rzeczywistości; pozwalają się skrupulatnie badać, zapraszają do zapatrzenia się w psychodelicznie rozdrgane układy wielobarwnych warstw. Można na nie też patrzeć jak na chmury, odgadując ukryte, naszkicowane ręką przypadki kształty. „Agat może być cieniem drzewa, kilku drzew, zagajnika, lasu, całego krajobrazu”, może przypominać „Apollona z lirą otoczonego muzami” – pisze Roger Caillois w książce *Pisane kamieniem* (*L'écriture des pierres*), która była dla Groszpiere'a jedną z najważniejszych inspiracji. Dzięki fotogramom stajemy z minerałem twarzą w twarz, jak z człowiekiem.

Odsłaniając ukryte piękno minerałów Groszpiere przypomina modernistycznych architektów, którzy – w przeciwieństwie do Pniewskiego – chcieli odzierać budynki z masywnych fasad i wydobywali na światło dzienne wnętrza oraz ukrytą logikę architektury – konstrukcję, instalację, funkcję. Ten twórczy akt redukcji łączył się czasem u źródeł z aktem destrukcji. Philip Johnson twierdził, że do zaprojektowania Glass House – czyli domu-witryny, w którym wszystko oprócz centralnego rdzenia kryjącego toaletę było na widoku – zainspirowały go wypalone szkielety domów, które oglądał w pierwszych dniach II wojny światowej w Polsce.

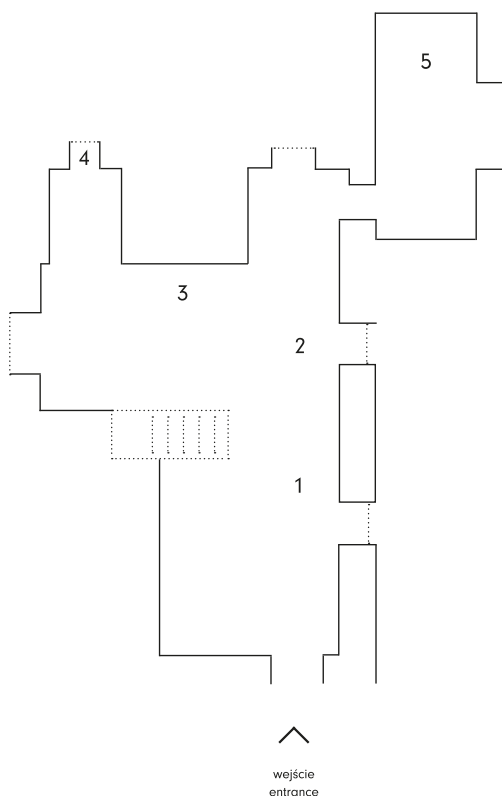
Strategia Groszpiere'a przypomina też strategię muzeów przyrodniczych, w których wystawia się zabite, zrekonstruowane i zakonserwowane zwierzęta albo szkielety rozłożone na części i pedantycznie poukładane tak, by każdą z nich dało się osobno studiować. Przywodzi na myśl wielkie dylematy archeologów czy konserwatorów zabytków, którzy muszą niszczyć wierzchnie warstwy, by wydobyć to, co najcenniejsze. Groszpiere szuka minerałów, znajduje, odkopuje, pracuje na wybranych okazach, jednak na koniec rekonstruuje je i zakopuje z powrotem. Z ziemi do ziemi – bilans wyrównany. Zostają fotograficzne obiekty.

Grzegorz Piątek

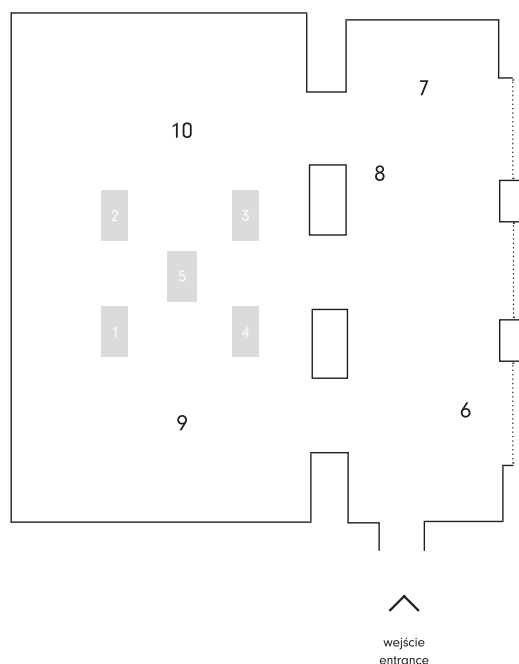
Nicolas Groszpiere

Lapis Mundi

Poziom 0

Poziom -1

1. Nicolas Groszpiere,
Kamień-obraz (płaski) II, 2021
lambda duraclear, żywica,
mosiǳ, stal
110 x 85 x 3 cm
Edycja: 1/2

2. Nicolas Groszpiere,
*Kamień-obraz (przestrzenny)
I*, 2021
lambda duraclear, żywica,
drewniany cokół
unikat
150 x 30 x 30 cm

3. Nicolas Groszpiere,
Kamień-obraz (płaski) III, 2021
lambda duraclear, żywica,
mosiǳ, stal
60 x 30 x 10 cm
Edycja: 1/3

4. Nicolas Groszpiere, *Płaska
grota agatowa I*, 2021
lambda duratrans, plexiglass,
światła LED
97 x 80 x 10 cm
Edycja: 1/2

5. Nicolas Groszpiere, *Lapis
Mundi*, 2021
Dokumentacja procesu
powstawania prac

6. Nicolas Groszpiere,
*Kamień-obraz (przestrzenny)
II*, 2021
lambda duraclear, żywica,
drewniany cokół
unikat
150 x 30 x 30 cm

7. Nicolas Groszpiere,
Kamień-obraz (płaski) I, 2021
lambda duraclear, żywica,
mosiǳ, stal
110 x 85 x 3 cm
Edycja: 1/2

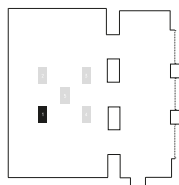
8. Nicolas Groszpiere,
Kamień-obraz (płaski) IV,
2021
lambda duraclear, żywica,
mosiǳ, stal
60 x 30 x 10 cm
Edycja: 1/3

9. Nicolas Groszpiere, *Grota
agatowa*, 2021
stal, lustra weneckie,
druk pigmentowy na
ekstrudowanym polistyrenie
wysokoudarowym, kaseton
światlny, mosiǳ
181 x 58 x 71 cm
Edycja: 2/2

10. Nicolas Groszpiere,
Kamienny kwiat, 2022
stal, lustra weneckie,
druk pigmentowy na
ekstrudowanym polistyrenie
wysokoudarowym, kaseton
światlny, mosiǳ
180 x 60 x 60 cm
Edycja: 1/3

Nicolas GrosPierre

Lapis Mundi

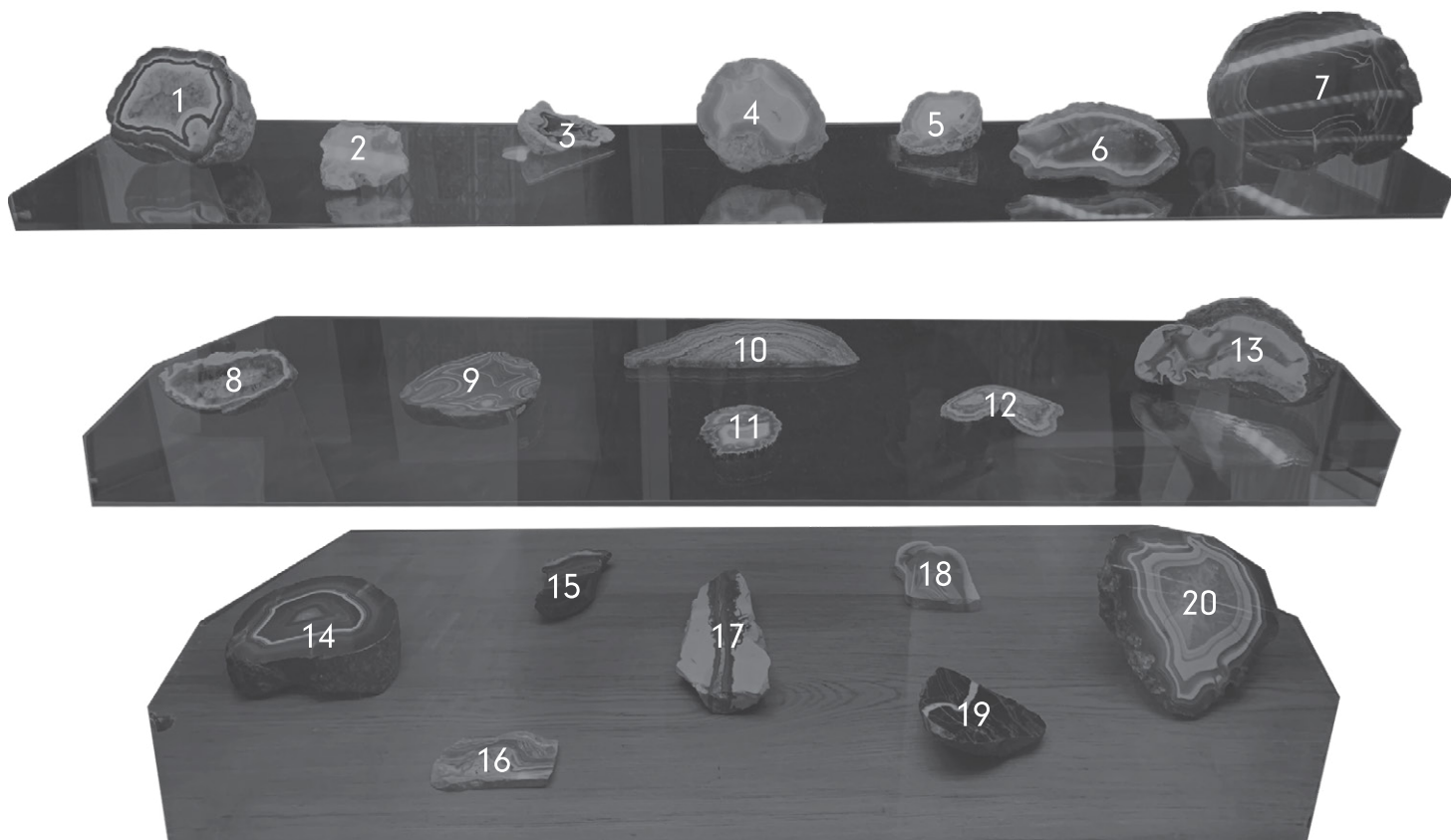

Gablota nr 1
Graficzne

Autorska selekcja artysty kamieni i minerałów pochodzących ze zbiorów Muzeum Ziemi. Konsultacja merytoryczna: Krzysztof Maliszewski, Dział Zbiorów Mineralogicznych i Petrograficznych.

Cabinet No. 1
Graphic

Artist's selection of stones and minerals from the collection of the Museum of the Earth. Scientific consultation: Krzysztof Maliszewski, Department of Mineralogical and Petrographic Collection.

1
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

2
Agat oczkowy
Orbicular agate
Pławna, Polska
Pławna, Poland

3
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Wenezuela
Venezuela

4
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Armenia
Armenia

5
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Piłóczy Górne, Polska
Piłóczy Górne, Poland

6
Agat politypowy
Polytypic agate
Ural, Rosja
Ural, Russia

7
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Ural, Rosja
Ural, Russia

8
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Purzec k. Jablonca, Czechy
Purzec near Jablonec, Czech Republic

9
Agat policentryczny
Polycentric agate
Brazylia
Brazil

10
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Francja
France

11
Agat oczkowy
Orbicular agate
Mongolia
Mongolia

12
Markasyt, baryt
Marcasite, baryte
Lubin, Polska
Lubin, Poland

13
Agat policentryczny
Polycentric agate
Armenia
Armenia

14
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

15
Jaspis
Jasper
Lokalizacja nieznana
Location unknown

16
Aragonit
Aragonite
Tarnowskie Góry, Polska
Tarnowskie Góry, Poland

17
Jaspis
Jasper
Lokalizacja nieznana
Location unknown

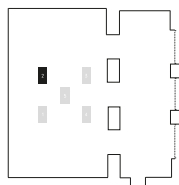
18
Krzemień pasiasty
Striped flint
Iłża, Polska
Iłża, Poland

19
Lidyty
Lydite
Lokalizacja nieznana
Location unknown

20
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Ural, Rosja
Ural, Russia

Nicolas GrosPierre

Lapis Mundi

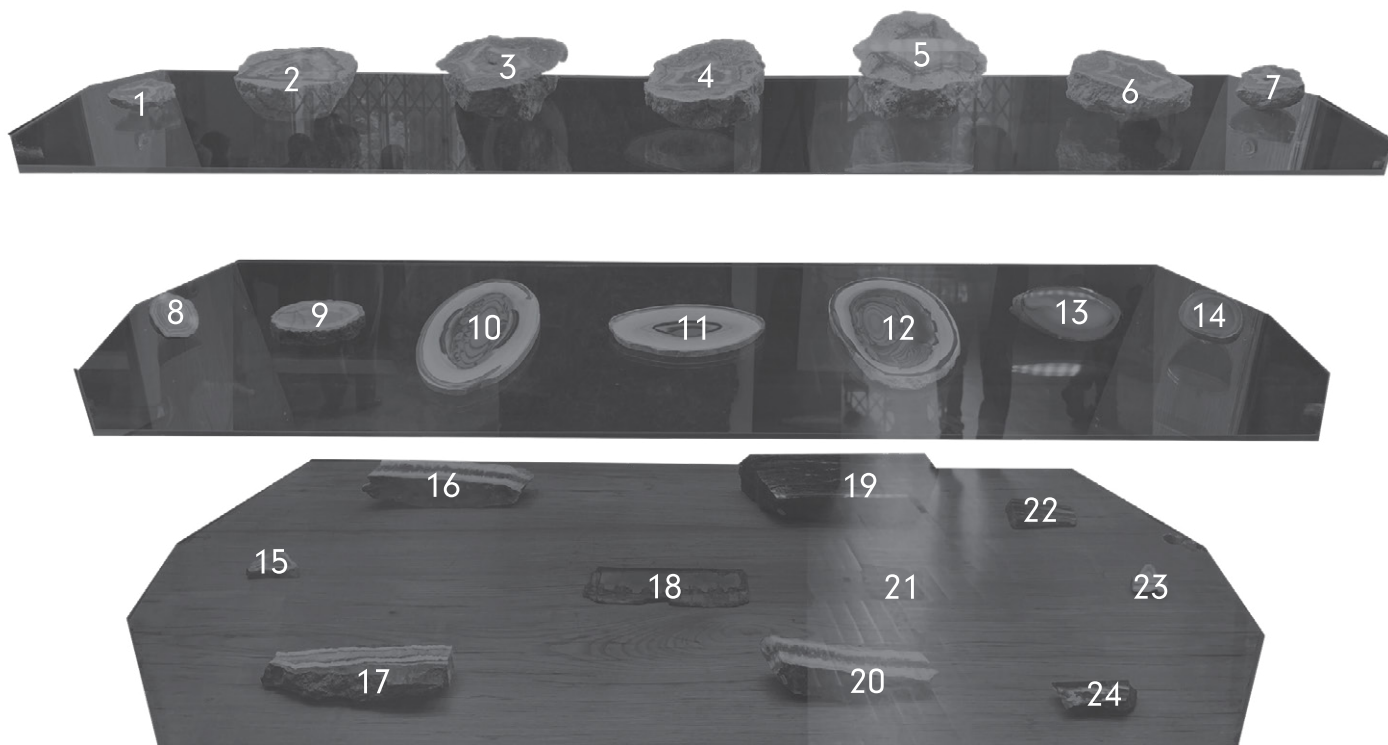

Gablota nr 2
Geometryczne

Cabinet No. 2
Geometric

Autorska selekcja artysty kamieni i minerałów pochodzących ze zbiorów Muzeum Ziemi. Konsultacja merytoryczna: Krzysztof Maliszewski, Dział Zbiorów Mineralogicznych i Petrograficznych.

Artist's selection of stones and minerals from the collection of the Museum of the Earth. Scientific consultation: Krzysztof Maliszewski, Department of Mineralogical and Petrographic Collection.

1
Agat gwiaździsty
Star-shaped agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

2
Agat gwiaździsty
Star-shaped agate
Sokołowiec, Polska
Sokołowiec, Poland

3
Agat gwiaździsty
Star-shaped agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

4
Agat gwiaździsty
Star-shaped agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

5
Agat gwiaździsty
Star-shaped agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

6
Agat gwiaździsty
Star-shaped agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

7
Agat gwiaździsty
Star-shaped agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

8
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Lubiechowa, Polska
Lubiechowa, Poland

9
Agat politypowy
Polytypic agate
Armenia
Armenia

10
Krzemień pasiasty
Striped flint
Iłża, Polska
Iłża, Poland

11
Krzemień pasiasty
Striped flint
Iłża, Polska
Iłża, Poland

12
Krzemień pasiasty
Striped flint
Iłża, Polska
Iłża, Poland

13
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

14
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

17
Agat żyłowy
Vein agate
Chlamys Plain, Antarktyda
Chlamys Plain, Antarctica

18
Marmur ruinowy
Ruin marble
Florence, Włochy
Florence, Italy

19
Tygrysie oko, hematyt
Tiger's eye, hematite
Australia
Australia

24
Agat żyłowy
Vein agate
Borówno, Polska
Borówno, Poland

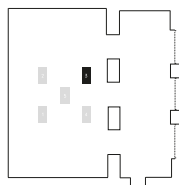
16, 20
Agat żyłowy
Vein agate
Antarktyda
Antarctica

15, 23
Agat politypowy
Polytypic agate
Antarktyda
Antarctica

21, 22
Agat żyłowy
Vein agate
Przeździeża, Polska
Przeździeża, Poland

Nicolas GrosPierre

Lapis Mundi

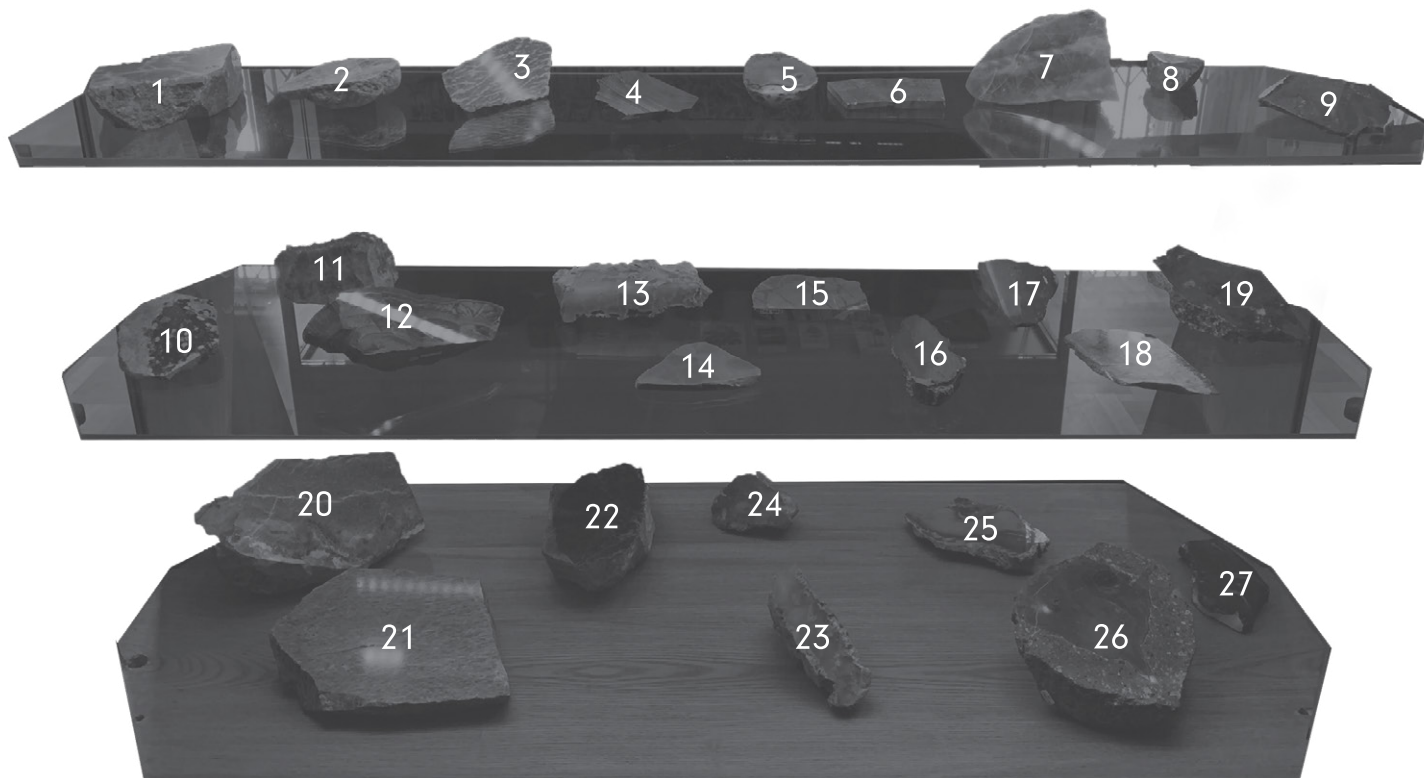

Gablota nr 3
Chromatyczne

Cabinet No. 3
Chromatic

Autorska selekcja artysty kamieni i minerałów pochodzących ze zbiorów Muzeum Ziemi. Konsultacja merytoryczna: Krzysztof Maliszewski, Dział Zbiorów Mineralogicznych i Petrograficznych.

Artist's selection of stones and minerals from the collection of the Museum of the Earth. Scientific consultation: Krzysztof Maliszewski, Department of Mineralogical and Petrographic Collection.

1
Lazuryt
Lazurite
Nadbajkale, Rosja
Baikalia, Russia

2
Sodalit
Sodalite
Nadbajkale, Rosja
Baikalia, Russia

3
Amazonit
Amazonite
Płw. Kola, Rosja
Kola Peninsula, Russia

4
Malachit
Malachite
Demokratyczna Republika Konga
Democratic Republic of Congo

5
Agat politypowy
Polytypic agate
Płóczki Górne, Polska
Płóczki Górne, Poland

6
Jaspis
Jasper
Rosja
Russia

7
Chalcedon
Chalcedony
Kazachstan
Kazakhstan

8
Jaspis
Jasper
Struga, Polska
Struga, Poland

9
Jaspis
Jasper
Bolesławiec, Polska
Bolesławiec, Poland

10
Lazuryt
Lazurite
Nadbajkale, Rosja
Baikalia, Russia

11
Fluoryt
Fluorite
Harz, Niemcy
Harz, Germany

12
Malachit
Malachite
Demokratyczna Republika Konga
Democratic Republic of Congo

13
Chryzopraz
Chrysoprase
Szkłary, Polska
Szkłary, Poland

14
Jaspis
Jasper
Lokalizacja nieznana
Location unknown

15
Jaspis
Jasper
Opole, Polska
Opole, Poland

16
Jaspis
Jasper
Dobrovice, Czechy
Dobrovice, Czech Republic

17
Jaspis
Jasper
Lokalizacja nieznana
Location unknown

18
Rodonit
Rhodonite
Ural, Rosja
Ural, Russia

19
Jaspis
Jasper
Suszyzna, Polska
Suszyzna, Poland

20
Lazuryt
Lazurite
Pamir, Tadżykistan
Pamir Mountains, Tajikistan

21
Amazonit
Amazonite
Płw. Kola, Rosja
Kola Peninsula, Russia

22
Nefryt
Nephrite
Jordanów, Polska
Jordanów, Poland

23
Chryzopraz
Chrysoprase
Szkłary, Polska
Szkłary, Poland

24
Chalcedon
Chalcedony
Szkłary, Polska
Szkłary, Poland

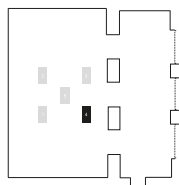
25
Chalcedon
Chalcedony
Szkłary, Polska
Szkłary, Poland

26
Agat gwiazdzisty
Star-shaped agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

27
Jaspis
Jasper
Ural, Rosja
Ural, Russia

Nicolas GrosPierre

Lapis Mundi

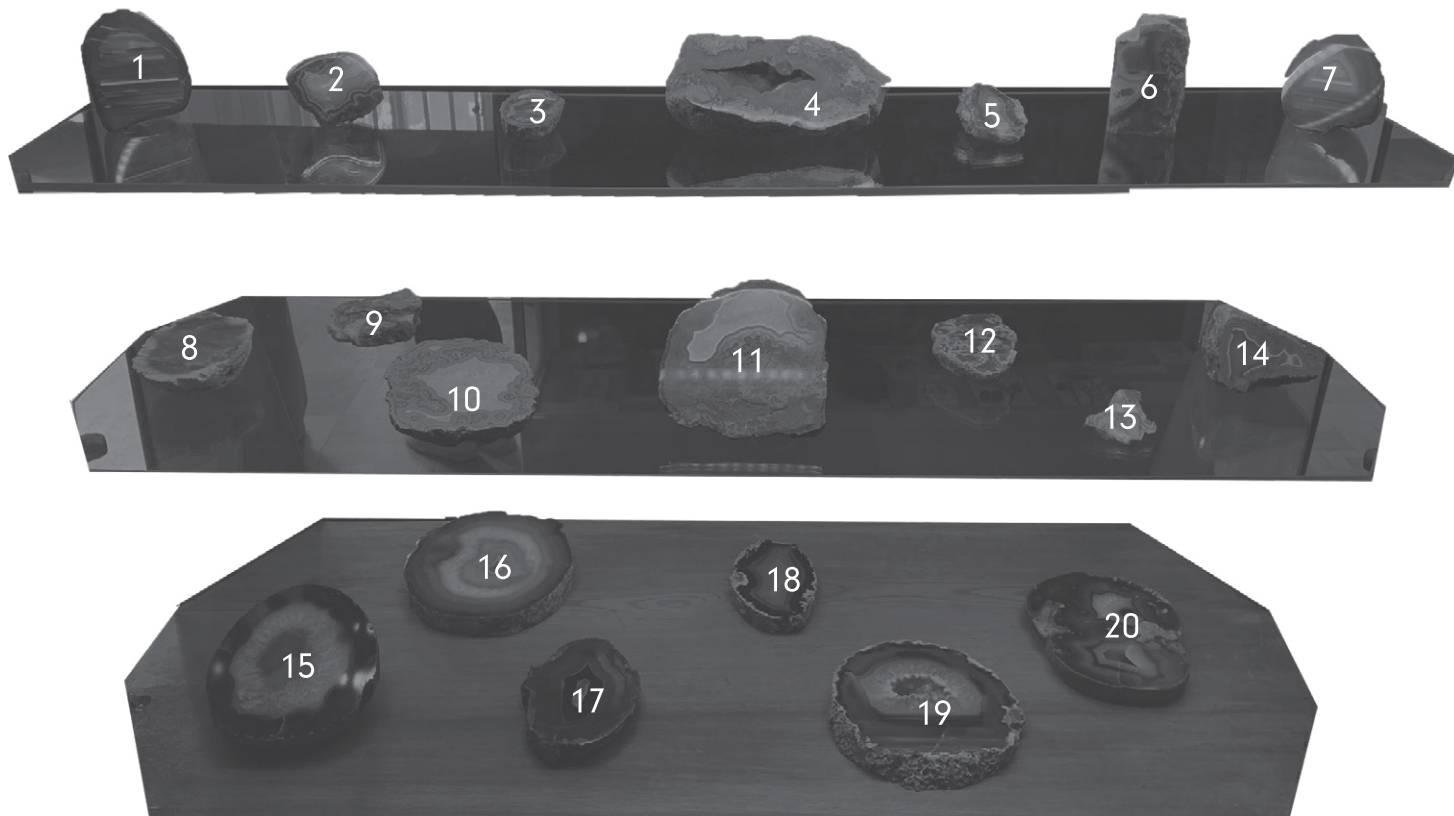

Gablota nr 4
Wybitne

Cabinet No. 4
Outstanding

Autorska selekcja artysty kamieni i minerałów pochodzących ze zbiorów Muzeum Ziemi. Konsultacja merytoryczna: Krzysztof Maliszewski, Dział Zbiorów Mineralogicznych i Petrograficznych.

Artist's selection of stones and minerals from the collection of the Museum of the Earth. Scientific consultation: Krzysztof Maliszewski, Department of Mineralogical and Petrographic Collection.

1
Agat stratyfikowany
Stratified agate
Brazylia
Brazil

2
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Maroko
Morocco

3
Agat politypowy
Polytypic agate
Fréjus, Francja
Fréjus, France

4
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

5
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Sokołowiec, Polska
Sokołowiec, Poland

6
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Nowy Kościół, Polska
Nowy Kościół, Poland

7
Agat politypowy
Polytypic agate
Brazylia
Brazil

8
Agat politypowy
Polytypic agate
Madagaskar
Madagascar

9
Agat politypowy
Polytypic agate
Halže, Czechy
Halže, Czech Republic

10
Agat oczkowy
Orbicular agate
Sidi Yahya, Maroko
Sidi Yahya, Morocco

11
Agat pejzażowy
Landscape agate
Sidi Yahya, Maroko
Sidi Yahya, Morocco

12
Agat rurkowy
Tubular agate
Płóczki Górne, Polska
Płóczki Górne, Poland

13
Agat politypowy
Polytypic agate
Halže, Czechy
Halže, Czech Republic

14
Agat politypowy
Polytypic agate
Sidi Yahya, Maroko
Sidi Yahya, Morocco

15
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

16
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

17
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

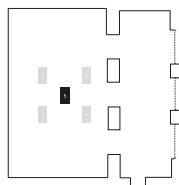
18
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

19
Agat politypowy
Polytypic agate
Minas Gerais, Brazylia
Minas Gerais, Brazil

20
Agat politypowy
Polytypic agate
Brazylia
Brazil

Nicolas GrosPierre

Lapis Mundi

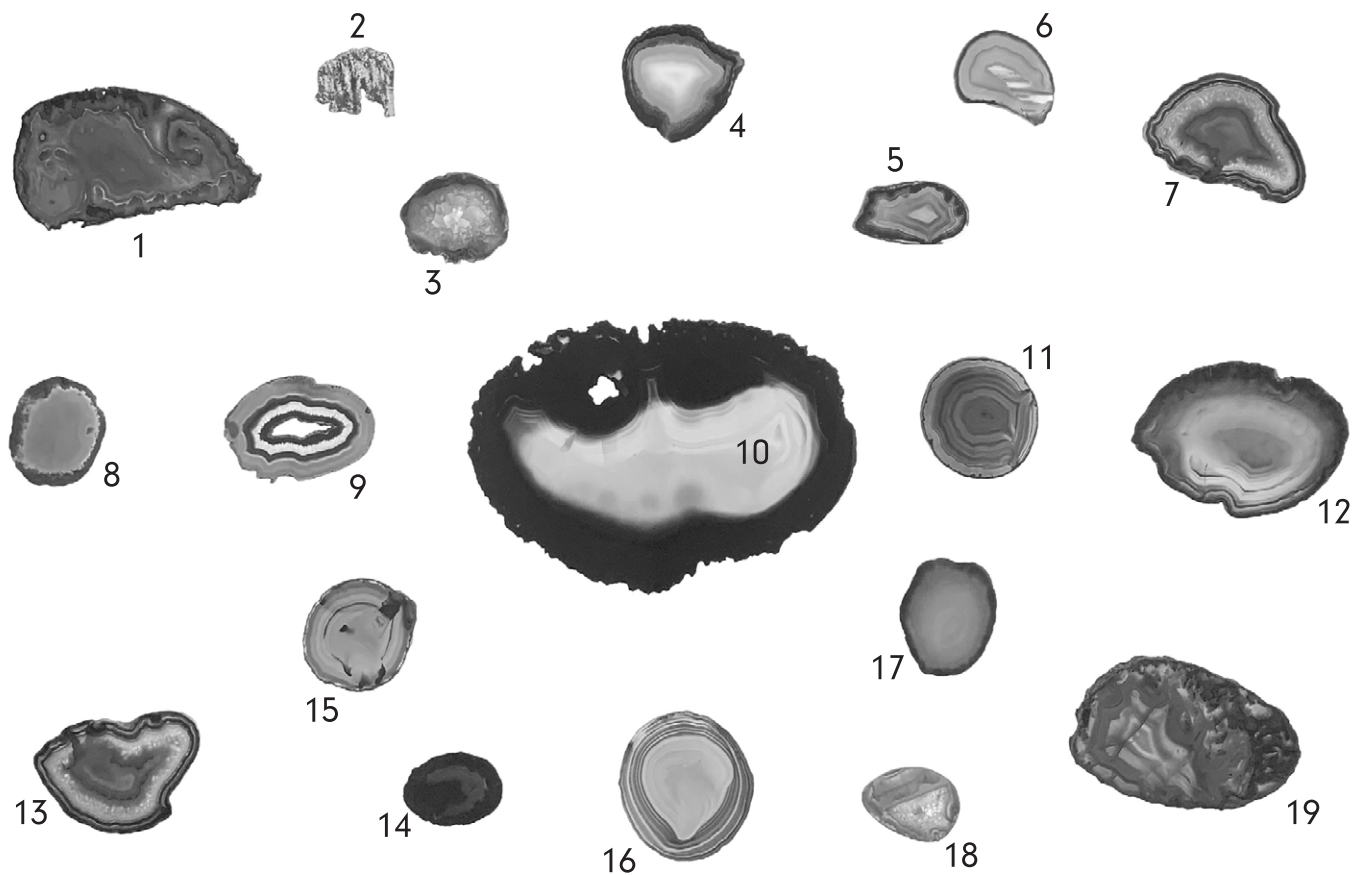

Gablota nr 5
Podświetlone

Cabinet No. 5
Translucent

Autorska selekcja artysty kamieni i minerałów pochodzących ze zbiorów Muzeum Ziemi. Konsultacja merytoryczna: Krzysztof Maliszewski, Dział Zbiorów Mineralogicznych i Petrograficznych.

Artist's selection of stones and minerals from the collection of the Museum of the Earth. Scientific consultation: Krzysztof Maliszewski, Department of Mineralogical and Petrographic Collection.

1
Agat politypowy
Polytypic agate
Brazylia
Brazil

2
Agat mszysty
Moss agate
Wenezuela
Venezuela

3
Agat politypowy
Polytypic agate
okolice Krakowa, Polska
vicinity of Kraków, Poland

4
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Mongolia
Mongolia

5
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Mongolia
Mongolia

6
Agat politypowy
Polytypic agate
Mongolia
Mongolia

7, 13
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

8
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

9
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Brazylia
Brazil

10
Agat politypowy
Polytypic agate
Brazylia
Brazil

11
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Mongolia
Mongolia

12
Agat politypowy
Polytypic agate
Brazylia
Brazil

14
Agat policentryczny
Polycentric agate
Mongolia
Mongolia

15
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Mongolia
Mongolia

16
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Mongolia
Mongolia

17
Agat monocentryczny
Monocentric agate
Mongolia
Mongolia

18
Agat politypowy
Polytypic agate
Mongolia
Mongolia

19
Agat politypowy
Polytypic agate
Mongolia
Mongolia